Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807 / 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 2. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го СІЧНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 2. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 3, 1953. VOL. LXI

ВІДКРИТТЯ КОНҐРЕСУ ПІД РЕСП. КОНТРОЛЕЮ

Вашинґтон. — Субота 3-го січня це день відкриття 83-го Конґресу, в обидвох палатах якого Республіканська партія має більшість. Напередодні його відкриття обидві партії поробили підготову щодо його організації, отже порозумілися наперед в справі вибору провідників. Провід республіканської більшости в залі Сенату перебирає сен. Роберт Тефт після конференції з нововибраним президентом ген. Двайтом Д. Айзенгавером і провідними республіканськими сенаторами. Заздалегідь теж погодилися ці сенатори, щоб провідником цієї комісії республіканської політики став каліфорнійський сенатор Вільям Ф. Ноленд на місце сен. Тефта. Заки Річард Ніксон, нововибраний віцепрезидент перебере урядово головство Сенату, республіканець - сенатор Сталюс Бріджес з Ню Гемшир, на підставі попереднього порозуміння, перебирає тимчасове головування в Сенаті. („Президент про темпоре"). На спікера Палати Репрезентантів призначений конґресмен Джозеф В. Мартін з Массачусетс, бо він був уже на цьому становищі в 80-му Конґресі, в якому республіканці мали більшість. Демократична меншина Сенату призначила сен. Ліндона Б. Джансона своїм провідником на залі, а в Палаті демократичним провідником призначений Сем Рейберн. Обидва демократичні кандидати походять з стейту Тексас. Вибір голов різнородних комісій це складна справа тепер, коли приходять до Конґресу нові обличчя і тому партійні порозуміння над цим заберуть довший час. Подробиці стануть відомі в неділю й у понеділок, коли буде оприлюднений звіт з участи конґресменів у відкритті Конґресу.

Секретар оборони остерігає нарід перед довготривалою червоною небезпекою

Вашинґтон. — Секретар оборони Роберт А. Ловет, в 260-сторінковому справозданні представленому президентові й Конґресові, остеріг націю, яка, за його твердженням, стоїть в обличчі тривалої, а не тимчасової небезпеки, що загрожує з боку комунізму. Одначе в рапорті підкреслено й наявні осяги народу, який вибудував підстави, що на них може спирати свою майбутність і які відсунули у минувшину, наявну ще перед двома роками, слабість народу. Щоб використати зусилля американського народу вложені в оборону, зокрема жертвенність військ, що змагаються в Кореї, потрібно насторожитись і пильнувати країни від поширення комунізму. Своєю готовістю боронитись, ЗДА стали на сторожі безпеки всього світу, що з свого боку, викликало посилені напади комуністів. Виявом спільних зусиль Америки й Західньої Европи є Північно - Атлантійський Пакт, якого оборонні зусилля прямують до завершення. Ствердивши, що від початку Корейської війни, число приналежних до збройних сил країни зросло до 3,636,000-однаково мужчин і жінок, — справоздання підкреслює також пороблені кроки для виробу можливо найкращої зброї та для швидкої мобілізації продукції країни на випадок війни. В результаті усіх цих зусиль, „народ може з посиленою певністю споглядати у майбутнє" та „продовжувати нашу політику запобігання черговій світовій війні, з більшим успіхом, ніж раніше". Військове приготування, що повинно бути довготривале, вимагатиме діяльности „Особливої Служби" для здійснення загального військового вишколу".

Населення ЗДА досягнуло 158,434,000

Вашинґтон. — З Новим Роком 1953 населення Злучених Держав дійшло до 158,434,000, як про це сповіщає В. Піл, директор федерального Бюра Цензу. У минулому році число населення зросло на 2,684,000 душ і це найбільший зріст населення в Америці впродовж одного року. У цьому числі зараховані теж американські вояки, що служать заморем. Це вже п'ятий з черги рік, в якому населення збільшалося понад два з половиною мільйона. Для практичного порівняння можна сказати, що це стільки само, що якщо б додати до американської унії стейт Луїзіяну або місто Филаделфію. Попереднього Нового Року населення Злучених Держав виносило 155,750,000 душ. У порівнянні з вислідом правильного десятьрічного спису населення 1 квітня 1950 р. кількість жителів дотепер зросла на 7,302,000. За звідомленням дир. Піла число жителів в Америці зростає на 6 тисяч кожного дня.

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ СПОДІВАННЯ В НОВОМУ РОЦІ

Обидва президенти, тобто през. Труман і нововибраний президент Айзенгавер, оприлюднили комунікати з нагоди Нового Року, у яких один і другий висловили сподівання на мир в 1953 р. Труман, приймаючи кореспондентів на звичайній пресовій конференції, сказав, що вигляди на мир в наступному році кращі ніж були в 1952 р. Коли його запиталися, на чім він опирає це твердження, він відповів, що на підставі знання відносин поза залізною заслоною, одначе з уваги на безпеку країни він не може оприлюднювати фактів. На дальший запит Труман сказав, що це відноситься до миру взагалі, а не тільки до миру в Кореї. Він теж заповів, що від 15 січня він почне передавати через радіо свої прощальні промови, в яких він подасть найголовніші моменти з його праці як голови країни.

Новообраний през. Двайт Д. Айзенгавер переслав новорічні поздоровлення цілому світові, включаючи й молодь поза Залізною Заслоною. Це зробив Айзенгавер згідно з передвиборчою обіцянкою, що він старатиметься визволити поневолені народи, дбаючи водночас про мир. Це сказав Айзенгавер у відповідь на привіт від втікачів, з країн поза Залізною Заслоною, що перебувають тепер в Америці і прислали йому побажання від Краєвого Комітету Вільної Европи. Привіт, висланий Айзенгавером через радіо, оприлюднив Джеймс К. Гаґерті, пресовий секретар Айзенгавера в такому тексті: „Надіюся, що найдуться способи й засоби переслати мої новорічні поздоровлення до всієї молоді за Залізною Заслоною, якої побажання для мене на 1953 р. дуже зворушливі. Я бажаю запевнити їх, що вони не підуть у забуття, бо я знаю, що багато з них боролися завзято в підпіллі проти націстівської тиранії і що вони змагали до побудови репрезентативного уряду після війни. Як довго живе дух волі в молоді, так довго є надія на волю". Привіт Айзенгавера передано через Голос Америки і Радіо Вільної Европи.

ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН М'КАРРАНА НЕВИКОНАЛЬНИЙ, ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОМІСІЯ

Вашинґтон. — Напередодні відкриття нового Конґресу спеціяльна президентська комісія під проводом колишнього генерального соліцитатора„ Филипа Перлмана, оголосила звіт з своєї студії над новим іміґраційним законом МекКаррана - Волтера, який увійшов в життя щойно вісім днів тому, пропонуючи основну зміну в кількох напрямках. Комісія назвала закон „ароґантним і безличним інструментом для розрізнювання рас, кольору скіри і національного походження". Старі підстави законодавства, що існували 50 років тому, треба — як каже комісія — замінити новими, щоб допустити до Америки людей на зовсім інших засадах, а саме „на засадах людяности, щоб дати нагоду сповнити наші обов'язки супроти людства". Основну зміну пропонує комісія зробити в скасуванні системи квот, опертої на расовому походженні. Ця система передбачує допущення 154,637 осіб річно. Комісія пропонує злиття таких квот, щоб можна було допустити 251,162 осіб річно, при чому першенство мали б утікачі й переміщені особи з країн, у яких наявне суспільне, політичне й релігійне переслідування. Друга важлива зміна полягала б у тому, що про допущення нових іміґрантів до ЗДА мала б рішати окрема комісія, а не, як постановлено в теперішньому законі, консуларна служба при департаменті стейту та іміґраційна й натуралізаційна служба при департаменті справедливости. Нова комісія мала б бути складена з трьох, п'ятьох або сьоми осіб, що їх призначувано б президентом, за одобренням Сенату. Це домагання має зголосити президентська комісія негайно після відкриття нового Конґресу. З критикою закону МекКаррана виступив нововибраний президент Айзенгавер. І тому новий проєкт може мати вигляди на успіх. — Коли звіт президентської комісії появився в пресі, сен. МекКарран, як автор нововведеного іміґраційного закону, схарактеризував новий проєкт як „відгріття змагань лівого крила минулого Конґресу".

Страйк в автобусових комунікаціях у Ню Йорку

Ню Йорк. — У північ на Новий Рік застрайкували водії нюйоркських приватних автобусових підприємств, що перевозять три з половиною мільйонів осіб денно. Голова юнії транспортових робітників Майкел Квіл заявив, що не прийме пропозиції мирних переговорів і вимагає негайно скорочення тижневого часу праці з одночасною підвишкою платні. Щоб недопустити моторових на підземці до посилення перевозового руху для допомоги людям, що схочуть користуватися підземними залізницями, Квіл загрозив страйком на підземках на випадок, якщо моторових притягнуть до праці понад нормальний час. В наслідок цього страйк може тривати кілька тижнів.

Незалежно від страйку на автобусах деякі відділи юнії прибережних робітників вийшли на страйк, припинюючи корабельний рух. Голова юнії прибережних робітників, Джозеф П. Райен, підтримує страйк. Йому закидають, що він це робить на знак протесту проти слідства, веденого стейтовою карною комісією над розгалуженням підпільного злочину, у якому він теж замішаний, як про це свідчать деякі свідки.

Новорічні паради на Заході і Сході країни

Особливо відзначили Новий Рік деякі міста ЗДА, а серед тих святкувань найрадісніша хіба була „парада рож" у вічно теплій Каліфорнії, в місті Пасадіна. Це був вже шістьдесятчетвертий щорічний конкурс рож — де найкращі квіти й жінки з'явилися перед розрадуваними масами народу, що зібралися в Пасадіні в кількості 1,250,000 осіб. Саму параду побачило значно більше осіб, бо її передавано й через висильні телевізії. Головну нагороду отримав живий образ, що представляв сцену з опери „Мадам Батерфлай", коли героїня знаходиться в японському саді серед розкішних квітів. На сході країни найвдаліша була новорічна Пантомімова парада в Филаделфії по Брод стріт, у якій взяли участь 18,000 учасників.

Губернатор Ню Джерзі погодився проголосити „День Української Незалежности"

Джерзі Ситі. — Адв. Марсел Ваґнер, який від імені Комітету Українського Дня робив заходи, щоб цей день був проголошений офіціяльно, — дістав повідомлення з Трентону, що губернатор Алфред Дрискол погодився проголосити офіціяльно день 25-го січня як „День Української Незалежности". Подібні заходи роблять відповідні Комітети теж в інших стейтах. В рямках цього Дня відбудеться в Джерзі Ситі у великій залі школи Дікінсон величава культурна імпреза для української і американсьої публіки. В концерті візьмуть участь: чоловічий хор „Думка" з Ню Йорку, ансамбль бандуристів під проводом С. Ганушевського, скрипачка-віртуозка Донна Ґресько, оперові співаки-солісти: сопран Марія Лисогір і баритон Осип Стецура та балетна школа прімабалеріни Валентини Переяславець. З промовами виступлять видатні американські і українські представники. Цей „Український День", який мав би включати теж українську мистецьку виставку в одному з виставових вікон в центрі міста, подуманий як спільна імпреза українських громад надгудсонської округи.

ПАПА ПІЙ ПРИЙНЯВ ДЕЛЕҐАЦІЮ УКК НА СПЕЦІЯЛЬНІЙ АВДІЄНЦІЇ

Рим, Італія. (В. Федорончук). — Святіший Отець Папа Пій XII. прийняв дня 27 грудня 1952 на спеціяльній приватній авдієнції делеґацію Українського Конґресового Комітету до Европи: голову УКК проф. Л. Добрянського, екзекутивного заст. голови УКК і голову Українського Народного Союзу п. Дмитра Галичина, екзекутивного директора Політичної Ради УКК адв. Степана Ярему та члена тої Ради і редактора „Українського Бюлетеню" п. Володимира Душника. Під час авдієнції Святіший Отець, між іншим, висловив своє співчуття українському народові в його недолі та свою віру і впевненість, що український нарід здобуде собі волю і незалежність. При цій нагоді Папа Пій передав благословення для всього українського народу на Рідній Землі та на еміґрації, для американських українців та для Українського Конґресового Комітету і його місії в Европі. Того самого дня делеґацію прийняв теж американський амбасадор в Римі п. Бенкер.

Дня 26-го грудня 1952 відомий приятель України князь Джянфранко Альята влаштував прийняття для членів делеґації УККА. З італійського боку в прийнятті взяли участь сенатор Раффаеле Чяска, член сенатської комісії зак. справ, той сам князь Джянфранко Альята, член комісії зак. справ у палаті послів, д-р Бернабеї, керівник італійської закордонної радієвої служби при Раді Міністрів, д-р Енріко Інсабато, бувший член парляменту й керівник італійсько-арабського центру; великий приятель України д-р Стольфі, директор пресової аґенції „Нова Інформаційна Служба". З українського боку були присутні пані Ольга Федак Коновалець, вдова по покійному голові Проводу ОУН Євг. Коновальцеві і д-р Василь Федорончук. Прийняття відбулося в атмосфері великої щирости. Ряд присутніх виголосило коротенькі промови, в яких підкреслено вагу української проблеми, що без сумніву є проблемою міжнародною. Промовляли голова У. К. К. А. проф. Лев Добрянський, сенатор Раффаеле Чяска, д-р Інсабато, князь Альята, д-р Федорончук та інші. Д-р Інсабато у своїй промові, між іншим, сказав, що відновлення незалежної української держави є в інтересі не тільки Европи але й цілого світу. „Україна мусить бути відділена від евразійського московського комплексу й включена, як незалежна й суверенна нація, в коло вільних европейських народів", сказав д-р Інсабато. Передумовою цього мусить бути знищення не тільки большевизму, але й російського імперіялізму, що від століть поневолює багато народів і тримає їх силою в теперішній системі СССР, який продовжує традиційну російську імперіялістичну політику з куди більшим динамізмом і силою ніж царська Росія. Італійська преса відгукнулася дуже прихильно про побут делеґації УККА у Римі.

Нова республіка на Індійському океані

Мале, Малдівські острови. — Першого січня 1953 року проголосили нову республіку на Індійському океані. Малдівські острови лежать 600 миль на південний захід від острова Цейлону, і вони складаються з 2,000 островів. 836 років вони були султанатом, від 1887 року під опікою Англії. Останній нащадок тих султанів заявив, що він не надається на те, щоб самому рядити цією державою, і згідно з народнім голосуванням, в якому голосували і жінки (хоч там від 1153 року панує іслям), він перебрав владу як перший прем'єр, а йому помагатимуть міністри керувати цією новою республікою, що має 82,068 мешканців. Сенат цієї республіки складатиметься з 80 членів, а нижча парляментарна палата з 46 послів. Президент Труман вислав від себе і від американського народу щирі ґратуляції новій республіці.

Шпигунська лихоманка теж в Польщі

Варшава. — Шпигунська лихоманка, яка постійно переслідує комуністичних диктаторів, охопила тепер головно червоних володарів Польщі. Від кількох тижнів там справжня паніка перед „американськими шпигунами". — Після недавнього повідомлення про „схоплення" таких двох шпигунів, яких мали висадити американці парашутами на польській території, — тепер польська пропаґанда говорить про двох інших таких „найнятих і вишколених американцями шпигунів", якогось Яна Гому, що мав псевдонім „ойцец Ян" та про якусь Ванду Вебер, з псевдонімом „Зуля", які мали покинути свою службу в „американській розвідці" в Мюнхені та з'явились на польському кордоні, прохаючи польську сторожу, щоб „дозволила їм вернутись „до своєї ойчизни".

Індонезія обмірковує справу закупів зброї в ЗДА

Джакарта, Індонезія. — Високі військові чинники Індонезії заявили, що їхня армія потребує зброї й амуніції, і таку зброю найкраще було б дістати від ЗДА. Але цьому стоїть на перешкоді ця обставина, що Індонезія веде невтральну політику, хоч і здавила в себе комуністичне повстання 1948 року. Америка вже двічі пропонувала Індонезії військову допомогу, але її тоді не прийняли, бо не ходіли нарушити своєї невтральности. 1951 року індонезійський міністер закордонних справ вже був навіть підписав угоду в цій справі із ЗДА, але цей його акт був спричинив кабінетну кризу, бо міністр діяв без порозуміння з іншими членами свого уряду.

БРИТАНІЯ ГОТОВА КУПУВАТИ ІРАНСЬКУ НАФТУ

Лондон. — Англо-Іранська Нафтова Компанія виявила готовість купувати нафту націоналізованої іранської нафтової індустрії, але за передумовою, що раніше буде полагоджене домагання цієї компанії відносно відшкодування за її колишні нафтові посілості в Ірані, тепер націоналізовані іранським урядом. Ця компанія готова купувати 10,000,000 тони іранської нафти річно, що становить заледве одну третю іранської нафтової продукції. Це тому, що за час англо-іранських нафтових непорозумінь ця компанія потрапила забезпечити собі відповідну кількість нафти з інших джерел. В справі відшкодувань для Англо-Іранської нафтової Компанії за націоналізовану її нафтову власність в Ірані ведуться тепер переговори — між американським амбасадором в Тегерані Л. Гендерсоном та іранським прем'єром Моссадеком, бо сама Англія не має тепер в Ірані свого дипломатичного представника. Таємні звідомлення з тих переговорів переслано до Лондону і їх тепер перевірюють британські і американські урядові представники. В Лондоні перебував асистент державного секретаря в справах Близького Сходу, Генрі А. Байрод, що репрезентує американський уряд. Він вже відбув наради з представниками британського секретаріяту закордонних справ та продовжуватиме їх в справах не тільки іранської нафти, — але й в справах майбутньої долі англо-єгипетського Судану та англійської військової залоги в зоні Суеського Каналу. В поінформованих колах висловлюється деякий оптимізм щодо можливостей остаточного полагодження англо-іранського нафтового спору, що мав великий вплив на загальну комплікацію положення на Близькому Сході. Знавці вважають, що після такого порозуміння забрало б ще кілька місяців часу, щоб можна було знову наладнати припинений вивіз іранської нафти на захід. Наладнання цієї справи мало б корисний вплив і на загальне політичне відпруження між західніми і арабськими країнами, — непорозуміння між якими намагались використовувати большевики для своєї підривної роботи в тій важливій під стратегічним оглядом частині світу.

Аліянтська авіяція бомбардує ворожі воєнні об'єкти в Кореї

Токіо. — Новий Рік на корейському фронті зачався — сильною атакою аліянтських суперфортець на ворожі воєнні об'єкти в Північній Кореї. Бомбами закидано насамперед ворожі військові приміщення в районі північно-корейської столиці Пйонґянґ, як теж деякі воєнні фабрики і комунікаційні сполучення. Бомбардування відбулося тільки при дуже слабій ворожій обороні з землі, а ворожі літаки взагалі не показались в повітрю. На сухопутньому фронті день пройшов спокійно й тільки в поодиноких випадках приходило до коротких перестрілок між патрульними відділами. Командування аліянтської авіяції повідомило, що аліянти впродовж цієї війни втратили в повітряних боях, від ворожої протилітунської оборони та в нещасливих випадках і з „інших причин" в Кореї загальну кількість 2,000 літаків.

Колишні італійські фашисти здобули знову повні права

Рим. — Опівночі 31. грудня 1952 року втратило свою важливість доповнення до італійської республіканської Конституції, яке позбавляло деяких громадянських прав, зокрема права голосування та кандидування на вибір на публічні пости колишніх видатних членів фашистської партії або її важливіших симпатиків. Цей додаток до Конституції був обмежений часом до п'ять років, що й закінчилися 31-го грудня 1952 р. Ані Конституція, ані жадні інші закони не передбачують будь-якої дальшої акції або обмеження в правах колишніх фашистів. Вже тепер заповідають, що деяка кількість колишніх видатних членів фашистської партії кандидуватиме до парляменту в найближчих виборах, що мають відбутися на весні цього року.

Італія не хоче депортованих з Америки денаціоналізованих ґанґстерів

Рим. — Представник італійського міністерства закордонних справ заявив, що Італія не буде приймати назад депортованих з Америки денаціоналізованих ґанґстерів італійського походження, — „Ми не чолемо ще іншого Люціяна, який жив в Італії короткий час, провівши найбільшу частину свого життя в З'єдинених Державах. Тепер ми маємо платити за нього. Це не кров, тільки суспільність робить з людей проступників". Нове рішення італійського уряду, про яке Вашинґтон ще не був офіціяльно поінформований, може відноситися тепер до таких відомих „постатей", як Френк Костелло, Джов Адоніс та деякі інші „американці італійського походження", з якими поліція в Ню Йорку та інших американських містах не може дати собі ради.

ГОЛЛЯНДІЯ МОЖЕ ВТРАТИТИ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ

Ґаґа, Голляндія. — Голляндія може втратити $15,000,000 допомоги з американської Взаємної Аґенції допомоги, бо в останньому році резерви золота і долярів зросли до такої суми, що ця країна може обійтися без чужої допомоги. Американські кола надіються, що сама Голляндія виступить із внеском на скасування цієї допомоги, але покищо це не сталося. Можливо, що американський уряд мусітиме сам скреслити цю невелику суму $15,000,000, що була призначена для Голляндії. Голляндські господарські круги заявляють, що дійсно настав наглий і несподіваний зріст запасів золота і долярів, але ця тенденція непевна, і тому Голляндія не схоче добровільно зрезиґнувати з обіцяної їй допомоги, без якої не зможе вив'язатися з тих зобов'язань, які стоять перед нею в ділянці збросння. Нагле поліпшення господарського стану в Голляндії може погіршитися в зв'язку з господаркою Індонезії, для якої Голляндія є европейським банкіром.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **Землетрус у Коста Ріка**, що навістив околицю Ізару, у віддалі 30 миль від столиці Сан Хозе, спричинив смерть 21 особи й зруйнував багато сільських господарств і худоби.

● **Спека в Бразилії**, що почалася на новий Рік, нагадує часи з-перед 64 років. Досі сповістили про смерть 1-ї особи і 10 поражень внаслідок гарячі, — яка досягла 102 ступні Фаренгайта у тіні.

● **Атомові шпигуни**, Джуліюс і Етел Розенберґи, втратили надію на віднову судового процесу, коли Федеральний Апеляційний Суд у Ню Йорку відкинув прохання оборони переглянути процес на підставі закидів, що попередній процес відбувся серед ворожої аґітації проти підсудних. Оборонець хоче внести ще відклик до Верховного Суду в їх справі. Це не перешкоджає судді Кауфманові, який видав на них присуд смерти, стримати виконання кари, щоб засуджені могли внести прохання за помилування до президента.

● **Волтер П. Рутер**, обіцяв підтримку для Айзенгавера іменем Конґресу Індустріяльних Організацій, якого він головою. Одначе він заповів, що не зрікається боротьби за дальший добробут для робітників.

● **Америка ще цілком** не готова до війни, якщо б війна вибухла завтра, каже Ґері Фавлер, директор оборонної мобілізації. Він твердить, що в хвилині вибуху війни треба було б прочистити ще багато „пляшкових шийок" для урухомлення потрібної продукції.

● **Сорок осіб згинуло**, а 500 покалічено у вибуху динаміту в товарових складах в Вальпараїзо, у південно-американській державі Чіле. Вибух повстав під час новорічних нічних забав файєрверками.

● **Одинадцять імен** американських комуністів затруднених в ОН оприлюднила сенатська комісія внутрішньої безпеки. Крім того комісія згадує, що 27 комуністів були звільнені від служби в цій установі.

● **Рене Маєр** — це четвертий кандидат на прем'єра в Франції під час теперішньої парляментарної кризи, що вже триває 12 днів. Він конферував з попередніми прем'єрами і перед ним стоять всі труднощі, які мали і його попередники — Сустель і Відо.

● **1952 рік закінчив еру** післявоєнних років, в яких у Европі відбудовувалася господарка держав після воєнного знищення. Новий 1953 рік мав би розпочати нову творчу еру.

● **Немає дійсного миру** на арабсько - ізраїльських кордонах. В останньому році вбито там 69 жидів, а 77 поранено, та 36 захоплено. В тому самому часі вбито 394 арабів, 227 поранено.

● **Африканські негри** не годяться на федерацію трьох англійських територій в Центральній Африці, і тому вони не вислали своїх представників до Лондону на наради в цій справі. Араби творять 96 процентів населення.

● **Ветеран морської служби** Іван Козак, помер у Пуґкіпсі, Н. Й., як сповіщають телеграми. Він був командувачем посту ветеранів імені Вейл-Вулф.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

Недільне видання:

На рік у ЗДА	$3.75	На рік у Канаді	$4.25
На пів року у ЗДА	$2.00	На пів року в Канаді	$2.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ

„Рахуйтеся з словами!" — закликає американська преса дипломатів, державних мужів та суспільних діячів. Відома колумністка, Ен О'Гер МекКормик з Ню Иорк Таймс-у, не може забути шкоди, завданої Америці демагогічними висловами, що їх вжито в час останніх президентських виборів. Не всі демократії в світі, каже вона, розуміють, що американський нарід не бере серйозно вічевої демагогії, а теж не знають, що в Америці меншина вже давно навчилась, що їй треба пристосовуватись до волі більшости.

Потребу рахуватися з словами відчувається також і в внутрішньому американському житті. Як знаємо, деякі газети ведуть ще далі гостру кампанію проти сенатора МекКарті за його нерозбірність і нерозсудність в акції викривання совєтських аґентів та комуністичних попутників. Дехто вважає, що така нерозбірність та нерозсудність в критиці урядових установ та осіб, поправі відносин не помагає, а тільки підриває авторитет уряду і країни. Проте потреба якогось гамування очевидна, хоч не в виді законом признаної цензури. Огустин Дж. Руд, голова організації „Опікуни Американського Виховання", обговорюючи комуністичну загрозу, боїться такої цензури, що могла б згодом пошкодити американській свободі. Але й він погоджується, що хоч треба за всяку ціну затримати свободу думки, то інша справа, коли хто схоче свобідно ту думку розголошувати, не рахуючись з ніякими обмеженнями, бо така свобода може довести вкінці до втрати свободи для цілої спільноти.

Один славний юрист вияснює цю проблему так: „Як якась людина вийде на чисте поле і там кричить „Огонь! Огонь!", ніхто на це не зверне уваги і він може кричати до схочу, але як він ввійде до наповненого людьми театру і зробить те саме, тоді він повинен бути арештований як той, що загрожує публічній безпеці".

Живемо в дуже критичній добі, коли рішається доля решти вільного світу. Цілком слушні обави американців, як мають до діла у своїй країні з чимсь таким, що пахне диктатурою, насиллям. Вони теж звикли говорити і писати без усякої цензури. До того европейські тоталітаризми є доброю наукою для всіх, що дорожать ідеалами свободи. Але чи не граються з огнем також і ті невідповідальні одиниці, що виступають в пресі чи на масових зібраннях з такими обвинуваченнями проводу нації, які є звичайними клеветами, та ще такими, що спричиняють в народі хаос і розбиття? Демократичне виховання американців навчило їх пізнавати демагогію та розрізняти правду від неправди. Не зважаючи на те, вони апелюють далі до розуму загалу, щоб щораз більше рахуватись з словами, коли хто говорить про такі речі, які відносяться до загального добра цеї нації, чи вільного світу, провідником якого стала ця країна.

Коли таке завважуємо в американському житті, то як треба б поступати нам, в наших українських відносинах? Живемо у вільних країнах, де маємо свободу слова. Отже пишемо й говоримо, що хочемо. Та чи не треба й нам добре застановлятись, як далеко ця наша свобода повинна сягати? Чи теж ми самі не повинні старатись бути своїми власними добровільними цензорами?

Як вдуматись в деякі наші полеміки, в пресі і на вічах, то хіба можна ствердити, що ми надуживаємо вільностей, що їх нам дали ті землі, що нас прийняли, бо ми розсварюємо самих українців, жителів тих країн. Бо про шкоду, яку таким чином наносимо українській справі й визвольним змаганням українського народу вже й не доводиться говорити. Її бачить кожний, хто не думає про свою власну особу і партію, чи своє власне середовище, а тільки про нашу головну турботу — допомогу Україні.

УКРАЇНА В ПАПСЬКІЙ ЕНЦИКЛІЦІ

Нове послання Папи Пія до єпископату Католицької Церкви східного обряду дає повну сатисфакцію українцям. В цьому посланні голова Католицької Церкви в двох випадках окремо вирізнює українців. „Ми маємо причини вірити, що багато людей не забули і не виреклись своєї віри навіть в Совєтському Союзі, зокрема в Україні" — сказано в енцикліці в одному місці, а в іншому місці підкреслено, що релігійні переслідування є найсильніші в Україні, Болгарії і Румунії.

Ми не маємо повного тексту цієї енцикліки, а згадані вирізнення в ній України передаємо за американською пресою, яка й зі свого боку звертає окрему увагу на це вирізнення України. Повний текст енцикліки, яку проголошено з датою 15-го грудня і передано через ватиканську радіовисильню до відома народів за залізною заслоною в їх рідних мовах в дні 30-го грудня, міг би виявити ще й деякі інші подробиці окремого відношення голови Католицької Церкви до українського народу, його непохитної віри та його терпінь з цього приводу. Проте, вже й ці короткі посередні інформації говорять дуже пророчисто і їх цілком певно прийме ввесь український загал, без уваги на свою церковну приналежність, з найбільшим вдоволенням.

Між Апостольською Столицею і українським громадянством у вільному світі були заіснували деякі труднощі, як в папськім посланні до „народів Росії" в дні 7-го липня м. р. знайшлися деякі неточності, що до глибини схвилювали українську публічну опінію. Величезною помилкою вважали українці те, що в тому посланні на рахунок „Росії" вписано низку виключно українських подій, включно із зв'язками Києва з Римом вже тоді, як Росії і російського народу ще на світі не було.

Українська суспільність боляче відчула заподіяну їй кривду і на неї відповідно зареаґувала. По всіх вільних країнах, де живуть українці, відбувались з цього приводу збори і віча, в пресі появилися численні статті, а до Ватикану вислано тисячі індивідуальних і збірних листів, щоб українців не мішати з росіянами. З Риму нас інформують, що ця справа і ці українські письма впродовж останніх місяців були одним з найголовніших предметів уваг і турбот Ватикану. Становище всіх українців в цій справі, за виїмком тільки „більше папських як сам папа" одиниць, було солідарне, як і в багатьох інших справах. Немає сумніву, що власне це становище причинилось у великій мірі для вияснення справи та для здобуття нового признання.

Вже в дні 14-го листопада Святіший Отець заявив очолюваній єпископом Іваном Бучком українській делегації, що він „не мав наміру мішати українців з росіянами" та виголосив промову, яка вже тоді дала повну сатисфакцію українцям, яку ще збільшує теперішня енцикліка. Можна сподіватись, що теж в майбутньому голова Католицької Церкви доцінюватиме терпіння українського народу за Христову Віру та його ролю в боротьбі за правди тієї віри.

Значення такого становища Апостольської Столиці не можна перецінити. Апостольська Столиця в цій критичній добі історії людства це справжня столиця світу, і не тільки католицького. Ми бачимо сьогодні з якою увагою відносяться до Ватикану уряд З'єдинених Держав та уряди цивілізованих країн. Голос Папи в цьому цивілізованому світі належить сьогодні до найбільш авторитетних голосів і не тільки в релігійних, але й загально-суспільних справах. Тому теж вирізнення українців в теперішній енцикліці має окреме значення в міжнародному маштабі й український нарід це належно оцінить.

ЦЕНТР ПОЛІТИЧНОЇ ВАГИ

(Від нашого кореспондента з Лондону)

Знаменитий російський письменник українського роду, Федір Достоєвський (його батько, лікар Михайло Достоєвський, народився і виріс в Україні в місті Брацлаві на Поділлі, і, виїхавши в Москву, вже там лишився), в своїм передсмертнім щоденнику в році 1881, вказував на будучність Росії в Азії: „В Азію, в Азію", — писав він, ніби передбачаючи дальше поширення царської Росії на схід.

Цікаво, що в цьому напрямі Достоєвський, консерватист і противник соціялізму, зійшовся в поглядах з провідником „світової революції" Леніном. В своїх статтях і в книжці, що вийшла за 1 світової війни — „Імперіялізм як ступінь в розвитку капіталізму" — Ленін розвивав революційну стратегію так: в західно-европейських країнах легше викликати пролетарську революцію, коли одночасно в азійських колоніях західно-европейських держав почнуться національно-визвольні рухи. Тоді, мовляв, капіталізм неминуче завалиться. Створивши у себе соціялістичне господарство, народи Західної Европи допоможуть і відсталим народам Східної Европи, в першу чергу Росії, та Азії перейти від капіталізму до соціялізму.

Звичайно, цей плян світової революції досить фантастичний. Самі ученики Леніна його перекреслили. Сталін кров'ю і голодом провівши в СССР індустріялізацію і колективізацію, проголосив Росію за країну, що показує всім народам світу шлях „із царства необхідности в царство свободи". Однак Азія лишилася в пляні російського комуністичного уряду. Не як засіб до світової революції, а як шлях до поширення російського імперіялізму на ввесь світ.

І і II світові війни зменшили вагу европейських країн у світовому господарстві і в світовій політиці. Европа стала невеликим півостровом Азійського континенту, як це бачимо на карті світу. Москві удалося змобілізувати народні маси Азії проти колоніяльних держав Західної Европи.

Тактика Москви в Азії інша ніж в країнах індустріяльних. Комуністи прийшли до влади в такій державі як Китай не як партія робітнича, а як та партія, що стала на чолі селянського руху за земельну реформу. Звичайно, опанувавши країну, китайські чи інші азійські комуністи підуть за прикладом Сталіна: ліквідують селянство „як клясу", обернуть селян у державне рабство, щоб здобути засоби на прискорену індустріялізацію. Але, звичайно, азійські комуністи про ці дальші пляни мовчать. Для них головне — здобути владу в свої руки. Азія вже числом своєї людности творить таку велику перевагу над Европою, що роля азійських країн не може бути переоцінена.

Для країн, що мали свої колонії в Азії при кінці II світової війни, були два шляхи: або держати народи Азії в підрядному становищі і дати цим способом для Москви матеріял для впливу і пропаґанди в Азії, або відмовитися від імперіялізму і дозволити тим народам керувати власною долею. На другий шлях вчасно стала Британія, визнавши незалежність Індії, Бурми і інших країн. Цей крок уряду К. Атлі придбав для Британії приятелів серед раніше колоніяльних народів — в Індії, Пакістані, в Бурмі. Голляндія відступила з Індонезії трохи запізно і втратила ґрунт у тій країні. Франція не вміла знайти спільної мови з своїми колоніями в Азії і має тепер війну в Індо-Китаї.

Практика показує, що широкі суспільні реформи — забезпечення робітників і селян перед голодом виривають ґрунт з-під ніг большевицької пропаганди. Тому в боротьбі проти комунізму в Азії велику ролю грають соціялістичні партії та вільні професійні союзи. Азійські соціялістичні партії належать до Соціялістичного Інтернаціоналу, що має свій секретаріят у Лондоні. Є таких 13 азійських партій, які рішили скликати свою конференцію в Ранґуні, в Бурмі на 5 січня 1953 року. Цій конференції в Лондоні і в інших центрах Европи надають великої ваги. Ця конференція має намітити спільну програму оборони азійських країн перед натиском московського імперіялізму і комунізму.

Бюро Соціялістичного Інтернаціоналу посилає від себе на конференцію в Ранґуні бувшого прем'єра Британії К. Атлі, К. Бройка (Швеція) і М. Біде (Франція).

Цікаво, що теж комуністична партія Югославії посилає свого представника на соціялістичну конференцію в Ранґуні. Очевидно Тіто шукає способу включитися в єдиний фронт боротьби проти московського імперіялізму, який загрожує також Югославії. Дехто вважає цей крок компартії Югославії за ознаку „еволюції" Тіта до демократії. Однак про це говорити ще передчасно.

Про наміри комуністичного уряду Югославії стати ближче до світового соціялістичного руху свідчить між інших такий факт: за згодою обох партій — шведської соціялдемократичної і югославської комуністичної — містяться статті шведів у пресі Югославії і навпаки про ситуацію в обох країнах.

Участь К. Атлі в конференції соціялістичних партій у Ранґуні може принести багато для її успіху. Особу Атлі як того, що, бувши прем'єром Британії, рішився на ліквідацію імперії в Азії, азійські народи високо шанують. Повідомляється, що уряди Індії і Пакістану бажають висловити свою вдячність К. Атлі в своїх столицях, під час перелету Атлі до Ранґуну. Успіх Ранґунської конференції поможе зміцнити фронт вільних націй проти московського імперіялізму та проти комуністичної небезпеки в світі.

П. А.

НЕСПОКІЙНИЙ МИНУЛИЙ РІК

1952 рік був роком, в якому „холодна війна" між вільним світом і червоним бльоком ні дрібки не втратила на силі. Переговори про перемир'я зірвано. СССР висунув низку обвинувачень проти ЗДА, зокрема обвинувачення у веденні бактеріологічної війни. Коли ж ЗДА домагалися перевірки закидів міжнародньою комісією, СССР на це не погодився і закинув обвинувачення.

Щоб мати відповідний пропаґандивний матеріял, червоні проводирі дали наказ бунтуватись полоненим, що є в руках військ ОН. Наслідки були незвичайно трагічні, та своєї мети ані СССР ані червоний Китай не осягнули. ОН, на останньому засіданні в 1952 році відкинув совєтські обвинувачення в мордуванні полонених.

На Далекому Сході, Китай під проводом Мао Тсе Тунґа, заключивши договір з СССР, почав сильно розбудовуватися мілітарно та відігравати в плянах СССР визначну ролю. Японія, за цей час, стала вільною державою. На Пацифіку заключено низку оборонних договорів з ЗДА. Війна в Індо-Китаї принесла поразку за поразкою Франції, яка проте позицій не здала. Комуністи пробували довести до заворушень в низці азійських вільних і напів-вільних народів без більшого успіху. Індія, що пробувала заховувати невтральність та була за приступленням червоного Китаю до ОН, поважно протверезіла, побачивши підступність совєтської політики, головно на корейському відтинку.

На Близькому Сході невдоволення арабів, народів французьких колоній та революції і терор в інших частинах Африки хвилювали чорним континентом. Єгипет пережив революцію, в наслідку чого прийшло до абдикації короля Фарука. Генерал Наґіб започаткував реорганізацію і модернізацію всього Єгипту.

Европа далі мобілізується та озброюється. Новий командант НАТО, ген. Ріджвей, продовжував працю ген. Айзенгавера. Плян Шумана набрав конкретних форм і його одобрили 6 держав. НАТО проголосувало прийняти до свого складу німців.

Франція, під проводом прем'єра Піне, пережила в минулому році розмірно стабільний період післявоєнної доби. Прийшло до зрівноваження франка і добробут почав поширюватися, проте з політичних причин Піне мусів при кінці року уступити, залишивши Францію перед новим хаосом.

Франція, відіграючи визначну ролю в міжнародному житті, приступила до боротьби з домашнім комунізмом. Після комуністичних заворушень в Парижі, слідували арешти і розшуки, які доказували, що комуністи працюють відкрито проти держави. Проблеми, одначе, не розв'язано повністю і комунізм надалі являється небезпечним внутрішнім ворогом у Франції.

З важніших подій на партійному фронті слід відзначити розлам в партії де Голя, яка з першої в країні, стала третьою.

Англія втратила в минулому році свого короля, а княжна Єлисавета стала королевою. Чорчил приїздив до ЗДА, пробуючи наладнати співпрацю з Америкою та довести до порозуміння щодо Кореї і загально-світової політики. Найбільшим ударом для Англії була втрата Ірану і зірвання з ним дипломатичних взаємин. Спроба Англії, при помочі ЗДА, помиритися з Іраном не дала наслідку.

Західна Німеччина зросла значенням і силою, клопоти Аденауера проте збільшилися. Парлямент двічі відкинув ратифікувати договір з НАТО, побоюючись, що німців вживатимуть, як гарматнє м'ясо. Східна Німеччина переживала, подібно, як і інші сателіти СССР, посилену совєтизацію цілого життя. Ведена Кремлем „пропаґанда ненависти" охопила ввесь комуністичний апарат в цілому світі, а в сателітах посилила організацію військ та поліції.

СССР продовжував підкопувати силу Заходу, вівши посилену пропаґанду проти вільного світу у всіх частинах світу. Заява Сталіна і 19 Конґрес Комуністичної Партії виявили, що партія перевіряє свої позиції, скріплює владу і, без віри в пропаґоване, твердить, що комунізм та капіталізм можуть жити поруч в мирі. Сталін використав жадного вісток американського кореспондента і дав відповідь на його запити, які стали знаменитим пропаґандивним матеріялом для міжнародного комунізму, викликаючи заклопотання серед народів вільного світу. Це інтерв'ю, одначе, виявило, що Захід перестав прив'язувати вагу до слів совєтського диктатора. Зірвання переговорів в ОН щодо Кореї, були найбільш пророчистим доказом, що СССР не бажає миру.

Чистки і процеси та звіти про саботажі в СССР та сателітах доказали, що комунізм послаблений сьогодні більш, як перед тим, та що він намагається шляхом збільшеного терору втриматися при житті. Найбільшим був процес у Празі.

Югославії та Еспанії не вдалося пролізти в союзники Заходу. Обі ці держави не вміли заспокоїти вимог та домагань ЗДА, головного організатора оборонної системи. Непорозуміння ЗДА із своїми союзниками, хоч збільшилися, проте не мали надто великого значення, як цього сподівався СССР, що станув на становищі, що капіталізм почне війну між собою і цим промостить шлях комунізмові.

ЗДА продовжували зміцнювати власні і позиції вільних держав у цілому світі, одночасно провівши у себе поважну перевірку позицій і чистку від комуністичних елементів, яким навіть вдалося пролізти до ОН. Вибори Айзенгавера на президента Америки усунули в тінь всі інші події. Айзенгавер із своїми співробітниками приступив до опрацювання нової політики, яка має на меті не тільки зміцнити Америку внутрі, але і назовні та довести до полагодження всіх міжнародних конфліктів, включно з конфліктом в Кореї.

ОН переживало кризу в минулому році. Не тільки Корея, але й жалі арабів, тунізців та клопоти в колоніях різних держав стрясали цією міжнародною організацією. Ні одної важливої проблеми ОН не розв'язав в минулому році, а його постанови кількакратно падали жертвою совєтського вета.

В 1952 році випробовувано низку родів нової зброї, з них найважливішими були спроби з англійською атомовою бомбою, американською водневою бомбою за впровадження в Кореї „залізних підштанців".

Революція в Кубі привела кол. диктатора Батісту знову до влади. Катастрофи і нещастя, повені і автомобілеві, залізничні катастрофи нанесли багато шкоди і спричинили значні жертви в людях.

Рік 1952 був роком великого напруження, але не роком великих рішень. Світ розбурхувався, але рік минув без поважніших вибухів в міжнародному житті.

М. В. Дольницький

ДЕШЕВА ЕЛЕКТРИКА З АТОМОВИХ ЗАВОДІВ

Вашинґтон, — Голова Атомової Комісії Злучених Держав Ґордон Дін виявив, що в наступному році вже будуть заплановані підприємства дешевої електрики, продукованої при допомозі атомової сили. Підприємства могли б бути побудовані навіть таким малим коштом, як $5,000,000, і вони надавались би в таких околицях, де нема правильних електрівень. Дін не сказав виразно, що атомові електрівні будуть побудовані, тільки, що будуть заплановані. Крім того Дін виявив, що новий президент буде мати завдання вирішити вжиток атомової сили при оруднуванні новими родами зброї, навіть і водневою „надзброєю".

Михайло Савчин

„ПІД БІЛОЮ БЕРЕЗОЮ КОЗАЧЕНЬКА ВБИТО..."

(Спогад)

. . . .
Від Тиси і Сяну
Сюди до Кубані
Скажи, що ми рідні,
[як брат і сестра.
Іван Писанка*)

УСС-и мали славу найкращих військових розвідчиків, — особливо у перших їх боєвих діях в Карпатах. Коли потрібно було провірити міжфронтову полосу, — докладно „вимацати" головну боєву лінію, місце і силу застави чи польової сторожі ворога, штаб бригади зв'язувався телефонічно з командою „Українських Січових Стрільців" — і добровольці йшли на „працю". І не було в тому нічого дивного, бо між УССами було багато ідейних і „запалених" піонерів „Пласту", які цей терен вже або докладно знали, або хотіли „практично" пізнати...

Одного морозного грудневого дня 1914 р. на Бескиді, на таку розвідку, зголосилася і наша друга чота (сотні Д. Вітовського) з чотовим Іваненком. Раненько ми вийшли з наших становищ. Ми мали дійти до села Феліцієнталю, у Сколівському повіті, віддаленого на 3 км від нашої боєвої лінії, отже в саме „горло" москалів, бо біля цього села проходила їхня головна лінія. Завдання не було легке. Це ж бо ліси і гори, і з-поза кожної скелі, з-поза кожного дерева могла чигати якась небезпека, коли вже не сама смерть... Хоч сніг сягав по коліна, то у нормальний час цю віддаль можна б було пройти впродовж 30 хвилин. Та ми не користали з доріжки, до речі, засипаної грубою верствою снігового пуху. Ми пішли лісами, дебрами, через гірські потоки, скелі і повалені дерева. Була це тяжка й дальша, зате далеко певніша дорога у воєнний час. Треба було тут добре і жертвенно поборатися з природою, щоб поборoти різні, нераз трудні до переходу перешкоди, при чому треба було заховати всю нашу обережність, щоб непомітно дійти до нашої мети і виконати взяте на себе відповідальне завдання. Ось тому наш вибраний шлях був тяжкий і незвичано повільний. Щойно десь коло 3-ої години пополудні ми були вже близько села Феліцієнталю, отже під самим порогом ворога. З цього положення ми докладно здавали собі справу. Ми кожної хвилини могли були попасти під ворожий обстріл, і в дальшому ворог міг приневолити нас прийняти з ним бій. Тому зараз становили ми одну, — ще більше ніж перед тим — сильно спаяну спільноту, одну цілість: мозку, зору, слуху, навіть віддиху і почуттів... Кожний знак командира чи когонебудь з побратимів, мав тепер значення першорядної ваги. Кожний бо необережний крок міг коштувати життя, а то й загибіль цілої чоти. Ледве чутне „тссс", чи якийсь дрібний шелест, усіх насторожував до найбільшої напруги. Ніхто не думав тільки за себе — усі думали за цілість нашого відділу. І саме тепер, у цьому особливому нашому положенню, ми практично здійснювали так часто повторюваний клич: „Всі за одного, один за всіх"...

Посуваючися черепашиним кроком вперед, ми почули, що десь близько запіяв півень. Живіше у грудях вдарило серце... Живіше били виски... А в ухах бриніли м'які як шовк і теплі як погляд матері слова сотника Дмитра Вітовського: „Чекаю від вас добрих відомостей, і усі живі і здорові маєте мені вернутися назад"...

Наказ!.. Дорогий наш сотнику! А якщо сьогодні хтось з нас... Ні! Ні.. Добрий сотник... Добрий друг...

Зрідшали дерева. Стало ясніше. Ми доглянули малу поляну. Нижче за нею, село Феліцієнталь. Один рій лишається в колибі на краю лісу. З рештою ми хильцем йдемо руслом потока в село. — Перша хата. Захований за нею мешканець шепотом говорить: „Козаки!, — Пішли в село". — „Скільки?" — не знає. Може 20, може 30...

Один кивок рукою командира, і ми розсипались... Йдемо розстрільною вздовж села. Легкі, і без ніякої втоми, перестрибуємо паркани. Кріс міцно сидить у руках, гарячий палець на холодному перстені, і очі у кожного горять...

... Десь напевно за вуглами хат, цівками крісів вимірюють козаки у наші голови... у наші груди... Може ось-ось, за хвилину, бахне перший стріл у людину!.. Кому призначений цей перший, але напевно влучний стріл? Чия мати у цю хвилину відчує біль свого серця?.. Може моя?.. Бідна моя мати...

Йдемо. Вже видно останні хати. Ми у найвищому напруженні... Та минули й останню хату. Відітхнули... Але ні! За селом свіжі сліди на стежці у ліс. Нова ситуація. Не йдемо, а біжимо туди. І — нараз: Бах! Бах! Бах! — й усі ми на землі, зсуваємося у малу повздовжню заглибину. Стрілянина щораз сильніша. Здається всі гори, всі ліси наповнені їх тріскучим лоскотом. Густо дзижчать кулі, як оси!.. Дим куриться... Кріси горять!.. Нікого не пече!.. Несамовиті крики: „Кинь. зброю! Піддайся! Урааaa!.. — злилися з клекотом крісових стрілів і — козаки почали вибігати з лісу на поляну... Ми зрозуміли. Ззаду їх оперував наш залишений в колибі рій... Козаки попали в два вогні... Ми навмання стріляли до втікаючих... З зойком падали вони ранені на землю, і на череві повзли у рів. Два останні піднесли вгору руки. Стріли рідшали. Замовкли. — На поляні лежав один вбитий козак. — З полоненими ми швидко віддалилися в глиб лісу, щоб не впасти в руки можливої погоні ворога...

Повні радости переможців, і без ніяких власних втрат, вертаємося з полоненими козаками. А їх, з високорозвиненою вояцькою амбіцією не легко було взяти в полон.

Коли ми найшлися вже на такій віддалі, що погоня ніяк не могла нам грозити, ми задержалися, і щойно тепер чотовий Іваненко почав з козаками допит. Але яке ж було наше „приємне" здивування, коли вони відповідали прекрасною українською мовою: „Ми кубанські козаки. Моє ім'я Стешенко, а от цього Бондаренко" — спокійним і певним голосом говорив один із них. І враз наша радість з перемоги десь пропала... У грудях на хвилину спинилося серце. Стояли перед нами наші рідні брати, як орли, сумні і розбиті. Може винуваті були самі перед собою, що далися взяти в полон?.. Може серце їх тужило за вбитим товаришем?.. Може... Але що це? У їх і у нас в очах сльози!..

Важко дихав старий столітній ліс... „Ех! Вояки, вояки! Плачете? Чого ви плачете? Ви підкавказькі орли, нащадки безсмертних запорожців-скитальців? А ви, з шапками заквітчаними синьо-жовтою чічкою? Нащадки гордих галицьких бояр? Чого ви плачете? — На шляху, де колись маршували „залізні полки" могутньої держави кн. Ярослава Осьмомисла, — зустрілися брати. Кулями себе вітали!.. Ех! Вояки, вояки;.. —Важко дихав-шумів старий столітній ліс...

І — тепер на всю глибінь розкрилася перед нами велика трагедія нашого народу. І в серці з'явився могутній „Кавказ" Шевченка із чистим, святим образом Якова, що за „ката" України пролив свою кров.

Грубими платами падав сніг. — Темними лісами брели ми снігами, — воліклися до наших становищ, а з нами, наші найдорожчі „полонені", два кубанські казаки. І все дальше і дальше віддалювалися від місця трагічної „братньої зустрічі", де холодною білою пеленою накривав Всевишній молоде тіло вбитого козака.

Вже добре стемніло, коли ми доходили до нашої лінії. Відси долітав до нас тихий спів стрілецького хору. Знана мелодія. І — наче тяжке обвинувачення, виразно ловило наше ухо: „Під білою березою козаченька вбито"...

*) Поет кубанець Іван Писанка розстріляний большевиками 1941 р.

ВСЯ КОЛЯДА НА ДОПОМОГУ ЗАЛИШЕНЦЯМ!

ЗГІДНО З ПОСТАНОВОЮ УКК І ЗУАДК ВСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА ПРИЗНАЧЕНА НА ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ СКИТАЛЬЦІВ - ЗАЛИШЕНЦІВ В ЕВРОПІ! КОЛЯДУЙТЕ ГРОМАДНО! ЖЕРТВУЙТЕ ЩЕДРО!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Вилмінґтон, Дел.

Листопадові Роковини.

Управа УАСТ „Беркут" на своюму засіданні дня 6. X. 1952, покликаючись на заклик УКК в справі спільних святкувань Листопадових Роковин, вирішила стати ініціятором спільного Листопадового Свята у Вилмінґтоні. Зараз же розіслано запрошення до українських католицької і православної парафій, щоб вони вислали своїх представників для обговорення справи спільного святкування Листопадових Роковин та створення Об'єднаного Святочного Комітету для вшанування Листопадових Роковин. Дня 13 жовтня 1952 на спільних сходинах вибрано Святочний Комітет, який мав попровадити працю та довершити задумане діло. І це можна з радістю ствердити, що так як на перший раз (бо дотепер свята національного характеру обі громади і інші організації міста Вилмінґтону святкували окремо) Святочному Комітетові вдалося це гарно зорганізувати.

Дня 30 листопада відбулася Святочна Академія, присвячена Роковинам Листопадового Зриву. Як приміщення для такої спільної Академії Святочний Комітет вирішив вибрати Палмер Скул Авдіторіюм (хоча є салі при обох українських парафіях) тому, щоби всі українці, без огляду на їхні релігійні розходження, могли почувати себе свобідно. Святочну Академію започаткував Об'єднаний Хор американським гимном. Дуже гарну доповідь на тему листопадових подій на Західно-Українських Землях в українській та англійській мові виголосив проф. Лев Шанковський з Филаделфії. Пані Гош-Кемпе з Филадел. виголосила дві мистецько виконані деклямації. Найбільше уваги зослуговує Об'єднаний Хор міста Вилмінґтону, під мистецьким проводом п. Ярослава Кушніра. Хор цей відспівав чотири пісні: „За Україну", „Слава Героям", „Живи Україно", „Ой видно село". П. Кушнірові Святочний Комітет мусить признати, що він за відносно короткий час зумів підготовити цей Об'єднаний Хор, який своїм співом і українськими вишивками захопив присутніх. П. Ярослав Кушнір виконав два сольоспіви при акомпаніяменті на фортепіяні пані Тамари Книгиницької. Святочну Академію закінчено українським національним гимном.

Під час Святочної Академії проведено збірку, чистий дохід якої $68.60 вислано на цілі Українського Конґресового Комітету. На ту ж ціль долучила укр. православна парафія $8., зібраних на Листопадовій Панахиді. На Святочній Академії було присутніх коло 200 осіб, українців католиків і православних, а може ще й інших віровизнань; як старих так і нових іміґрантів. Всі вони почували себе на тому Святі немов би одна родина, як діти одної нашої Неньки України. Забулися в той час всі непорозуміння на релігійному тлі, чи якінебудь інші розходження, а думки всіх перенеслись на Україну в часи Листопадових Днів, та в теперішні часи — нашої героїчної Української Повстанської Армії. Всі українці вийшли з тої Академії з великим задоволенням — тільки що трохи програма була закоротка. Але не все за першим разом може вийти бездоганно. Святочний Комітет знає, що це була перша спроба об'єднання українців Вилмінґтону, яка можливо вдалася, але не хотів би, щоби вона була остання, бо „в єдності сила народу".

М. Івасів.

Ню Йорк, Н. Й.

Андріївський вечір Товариства „Волинь".

Вечірки Товариства „Волинь" мають заслужену славу, як особливо невимушені, родинні. Такий був і Андріївський вечір, що відбувся в залях Студії Авраменка 12-го грудня, себто дійсно „під Андрія". Присутніх привітав голова Товариства Б. Дзівак, вказавши на вагу плекання „землячеств" та місцевих звичаїв, що без того можуть бути перервані в новім побуті. Тепло промовив балетмайстер Авраменко, після чого з деклямаціями виступила пресимпатична Тамара Позняківна, що пізніш співала в дуеті з знаним співаком Мінським. Між присутніми, що тиснулися до буфету, де пишалися справжні волинські пиріжки, увихалася балакуча чорнявка — „циганка", що влучно вгадувала усі найтаємніші гріхи зібраних.

З розмов, присутні довідалися про задуми управи Товариства видати Волинський Альманах, в чому беруть участь скупчення волиняків в Вінніпеґу, Торонто та Арґентині.

ОБІЖНИК УКК

Український Конґресовий Комітет вислав до всіх своїх відділів і філій, як теж до центральних місцевих організацій і учасників П'ятого Конґресу, окремий обіжник в справі КОЛЯДИ, в якому м. і. сказано:

Екзекутива Українського Конґресового Комітету, на своєму засіданні дня 12 грудня ц. р., ухвалила постанову, що вся „КОЛЯДА", яка буде зібрана під час наступних Різдвяних Свят, а також всі пожертви, зложені під титулом „ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА", — будуть призначені виключно для залишенців у Европі. При цім Екзекутива Українського Конґресового Комітету прийняла до відома заяву представника Злученого Українсько - Американського Допомогового Комітету, Екзекутивного Директора п. д-ра В. Ґалана, що при Европейськім Представництві Злученого Українсько - Американського Допомогового Комітету в Мюнхені створено Координаційну Комісію з представників Українських Церков та всіх найголовніших українських громадських допомогових установ. Ця Комісія має дбати про справедливий розподіл всієї допомоги, яка прийде для залишенців.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету прийняла теж до відома рішення Екзекутиви Злученого Українсько - Американського Допомогового Комітету, що подібна Координаційна Комісія буде створена й при Централі ЗУАДК з представників громадських харитативних організацій в ЗДА, через заступників у Дирекції ЗУАДК. Оця Координаційна Комісія радитиме й рішатиме над доцільним розподілом зібраних в ЗДА засобів, а також над збільшенням їх і взагалі над удосконаленням цілої допомогової справи.

Дістаючи всю збірку з „КОЛЯДИ" та „ПИСАНКИ", Злучений Українсько - Американський Допомоговий Комітет надалі не одержуватиме відсотків (досі діставав 35%), що дотепер уділювались йому з Українського Народного Фонду. Засоби Фонду в майбутньому будуть приділюватись головно на політичну акцію, що набирає нині особливої актуальности і вимагає все більших коштів.

Все ж, щоби вже тепер, на Різдвяні Свята, уділити залишенцям деяку поміч, було ухвалено видати Злученому Комітетові з Народного Фонду зачет в сумі 7,000 долярів.

Зазначуємо ще, що вся збірка на „КОЛЯДУ" й „ПИСАНКУ" і та, що вплине безпосередньо до Каси ЗУАДК, має бути зголошена до Українського Народного Фонду для належного оформлення.

Усе вищезазначене подаємо до Вашого відома і прохаємо Вас всяко спріяти як організації „КОЛЯДИ", так і посиленій збірковій акції Національного Датку.

За Український Конґресовий Комітет Америки:

Юліян Ревай,

Організаційний Директор УККА.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ПОДОРОЖУВАННЯ ГЕЛІКОПТЕРАМИ ДО 1975 РОКУ

Ню Йорк. — Фред М. Ґлес, директор літунства нюйоркської портової влади, промовляючи на перекусці Товариства Літунських Письменників в готелі Білтмор, заявив, що місто Ню Йорк приготовляється до правильного перевоження пасажирів з головної нюйоркської дільниці Мангеттену на передмістя і навпаки безмоторовими літаками-гелікоптерами. З цим було б теж сполучене перевоження пошти. Правильний пасажирський рух гелікоптерами буде наладжений до 1957 р. і буде охоплювати 6,000,000 подорожних річно. Для студій можливости такого руху між двома стейтами призначено $70,000. Крім трьох великих літаків будуть пристосіблені ще малі літаки в роді таксівок, що возитимуть людей з бюр праці до головних літовищ. Крім того будуть ще літаки з прямим сполученням між Ню Йорком і сусідніми містами.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

Филаделфія, Па.

Нова Управа Відділу ОБВУА

В дні 29 листопада відбулися Загальні Збори Відділу Об'єднання б. Вояків Українців, на яких одноголосно вибрано керівні органи Відділу в такому складі: голова: д-р Володимир Рудницький; члени Управи: Юрій Івченко 1-й заступ. голови); Теодор Свистун (2-й заст. голови та культ.-освіт. референт); Іван Черник (секретар), Микола Просіцький (скарбник); Іван Рубель (орган. реф.), Іван Банах (реф. сусп. опіки), Митро Пасічник (госп. реф.), Іван Левицький та Володимир Михалюсь (хорунжі). Контрольна Комісія: д-р Микола Рибак, д-р Володимир Ґалан та інж. Іван Сірий. Товариський Суд: д-р Коритовський, Сенчук, Лисенко.

Е кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода"!

Допомога кол. воякам УПА в 1952. р.

Станиця вояків УПА в Ню Йорку складає цею дорогою звіт перед українською Громадою м. Ню Йорку і метроп. округи з господарки Харитативно-Допомоговим Фондом за 1952 р.

Фонд цей — загальної висоти $887.00 був створений з таких пожертв і датків американських українців м. Ню Йорку і метроп. округи:

1. З Різдвяної Коляди переведеної членами Станиці в 1952. р. на терені м. Ню Йорку, Джерзі Сити, Нюарку і Пассайку — загальний прихід $772.30.

2. З пожертв гостей на весіллі вояка УПА І. Коритенського в Ню Йорку — $75.50.

3. З пожертв весільних гостей на весіллі вояка УПА А. Миркича в Пассайку — $39.20.

Разом — $887.00.

Фонд цей був призначений ухвалою членів Станиці на допомогу хворим і раненим воякам УПА як рівнож тим, що в наслідок нездібности до праці або обставин, в яких змушені жити, не всилі самі заробити на прожиток.

У 1952. р. були признані з цього фонду такі допомоги:

1. Іван Зорій (Австрія) — $115.00 на кошти лікування і закуплення протези. 2). Григорій Добурчак (Австрія) — $47.50 допомога на прожиток. 3). Степан Мішталь (Німеччина) — $50.00 на кошти лікування. 4). Іван Варварук (Німеччина) — $20.00. 5). Зенон Соколюк (Німеччина) — $30.00 допомога на закінчення студій. 6). Е. Штендера (Німеччина) — $30.00 допомога на закінчення студій. 7). Я Турянська (Ню Йорк) — $20.00 допомога на прожиток до часу знайдення праці. 8). А. Коморовський (Ню Йорк) — $190.00 допомога на прожиток до часу знайдення праці. 9). Р. Мац (Ню Йорк) — $50.00 допомога на студії. 10). Степан Лазар (Пассайк) — $100.00 на заплачення частини коштів операції. Крім цього признано на святочну допомогу на Різдв. Свята 1953. р. по $5.00 для 10-ти вояків в Німеччині, які не названі в цьому списку.

Разом признано запомог на суму $702.00. На адміністраційні видатки витрачено — $16.11.

Станиця Вояків УПА передає слова вдячности тим американським українцям, яких щирі пожертви уможливили нести скромну допомогу тим, які її направду потребують.

ЗА К-ду СТАНИЦІ ВОЯКІВ УПА:

М. Галько, к-дант

Ю. Котляр, в. з. реф. харит. допомоги **Д. Білоцеркович.**

ЦІКАВІ ІСТОРІЇ. ч. 12

„БАЖАЮ ВАМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ!"

Одним із наших, передсвяточних обов'язків, що його треба насамперед виконати, це висилка карточок з побажанням „Веселих Свят". Правда, дехто „викручується" від цього обов'язку в той спосіб, що вітає Рідню, Приятелів і Знайомих у пресі, чи на радіо, але величезна більшість нас, хоч не хоч, таки пише карточки.

Взагалі в Америці дуже поширений звичай висилання карточок з побажаннями, чи привітаннями при різноманітних оказіях. Обраховують, що американці висилають щороку при всяких нагодах три більйони карточок! В цьому „картковому" бизнесі заанґажована могутня індустрія, що обертає сотнями мільйонів долярів. Найбільш відомі фабриканти карточок це Браття Голл, Ґібзон, Росткрафт, Волленд і Норкросс. Підприємство Братів Голл у Канзас Сити друкує щоденно один мільйон карток з 5-тьма тисячами взірців різних побажань, дослівно з кожної нагоди. Цікаве, наприклад, що ця компанія випускає карточки з побажаннями з нагоди уродин тільки до 21-го року життя, а після того робить великий скок аж до 60го року. Менаджер компанії твердить, що їм не виплачується друкувати „уродинні" карточки для людей середнього віку, бо дуже скупо розходяться в продажі, а карточку з привітанням для 50-літньої жінки взагалі неможливо продати...

Які кумедні бувають нераз написи на таких картках — хай послужить Вам такий приклад: в одному містечку прийшла до крамниці з картками якась пані і попросила, щоб їй дати карточку з привітанням для її сестрінниці, яка мала запалення горла і незабаром вийде з лікарні. Продавець вибачився, що карточки з таким текстом покищо немає і пані вийшла з нічим. Але за два тижні залишила лікарню згадана сестрінниця, вже цілком здорова, і припадково зайшла до тої самої крамниці. І що ж вона бачить? На полиці стоїть карточка з таким написом: „З подякою Дорогій моїй Теті, яка пам'ятала про мене в день мого видужання з запалення горла".

Розуміється — найбільшою популярністю користуються різдвяні карточки. Їх теж і друкують цілими вагонами. Карточки на Різдво 1952 року приготовляється до друку вже від лютого 1951-го року. Сотні своєрідних поетів сушать свої голови, щоб скласти відповідні побажання. При цьому обов'язує засада, що таке побажання мусить „пасувати" для всіх, а одночасно кожному з нас має здаватися, що, ніби, воно спеціяльно для нас написане... Один такий поет, що працював 30 років для компанії Волленда, розповідає, що кожного року він мусів слова „Меррі Крісмас" вплітати до вірша в 150 різних варіяціях!.. Малярі мають також повні руки роботи, щороку видумують інші образки та малюють їх що раз яскравішими кольорами, щоб тільки побити товар інших компаній. Кожна компанія має своїх аґентів, які нічого іншого не роблять тільки ходять з крамниці до крамниці та слідкують й підглядають, які рисунки, чи написи найбільше людям подобаються.

Одного року вийшла серія карток з образком трьох мудреців, що їдуть поклонитися Божій Дитині. Так якось вийшло, що всі компанії випустили на малюнку верблюда з одним горбом, тільки одній прийшла фантазія намалювати цю поштиву гварину з двома горбами. Власне ця карточка мала вийнятково гарний успіх.

На друге Різдво всі компанії випустили карточку з двогорбим верблюдом...

РОЗШУКИ

Пошукую своїх синів Миколу, Михайла і Володимира, а також рідних. Прошу о передрук за кордоном.

ОМЕЛЬКО ДЯЧЕНКО
23 Breese St., Utica, N. Y.

Хінальський Михайло шукає свою жінку АННУ ХІНАЛЬСЬКУ з дому Варивода, з чотирилітньою донечкою Орисею і Степана СКВІРСЬКОГО. Хто про них знає, прошу повідомити на адресу: Michajlo Chinalskyj, 166 E. 2nd St., New York 9, N. Y.

Праці для осіб, що не можуть бути у війську з релігійних мотивів

Вашингтон. — Урядовці відповідних ділянок праці заявили, що в останніх шістьох місяцях біля 400 осіб приділено до спеціяльних цивільних праць замість військової служби. До спеціяльних праць призначаються особи, що не можуть відбувати військову службу із-за своїх релігійних переконань. Закон про приділювання таких осіб до спеціяльної служби діє від липня, а до того часу примусу служби для них не було. Особам, що їх релігійне переконання не дозволяє носити зброю, предсталяється можливість двадцяти-чотирьох місячної праці в ділянках народнього здоров'я, добробуту тощо, — при чому ця праця може відбуватися не тільки в країні, але й закордоном. Усіх родів праць для таких осіб є кілька соток, а між ними й праця в державних інституціях і в таборах для втікачів та переміщених осіб закордоном. Винагорода для тих осіб є поміркованою, а не такою, як для нормальних працівників. Лікарські комісії вже оглянули багато з таких осіб і 2,822 признано здібними до праць, які вони й отримають при першій можливості. Інші понад три тисячі осіб — ще чекають лікарських оглядин. Під час другої світової війни, біля 12,000 з тих, що відмовились брати зброю, працювали в таборах праці. Окрім них, 15,000 осіб хоч носили військовий однострій, проте не тримали зброї, що їм забороняє їхнє вірування. Серед тих, що під час другої світової війни працювали в таборах, було зокрема 4,610 меннонітів, 902 друзів миру й 83 методистів.

УВАГА! УВАГА!

УКРАЇНЦІ м. МАЯМІ І ОКОЛИЦІ!

Слухайте українську радіопередачу в Маямі зі станції WMIE 1140 Kc — 10,000 Watts.

Перша передача відбудеться 6. січня 1953, на наш Свят-Вечір в год. 6:30 веч.

Слідуючі наші радіопередачі відбуватимуться кожної неділі в 9. год. ранку.

ПРОВІДНИК ПІВДЕННО-АМЕРИКАНСЬКИХ РОБІТНИКІВ ПІДТРИМУЄ МАО-ЦЕ-ТУНҐА

Місто Мехіко. — Місцеві часописи передруковують лист Ломбардо Толедона, голови Конфедерації Робітників Латинської Америки, до Мао Це-Тунґа, провідника китайських комуністів, у якому висловлено признання для китайських комуністів, що борються в Кореї, за їх „високі ідеали". Це викликало здивування серед мехіканців, яку ролю грає Толедано, який водночас є провідником мехіканського робітництва, у відношенні Москви до південно-американських діянь. Толедано був кандидатом на президента Мехіка під час виборів, що покінчилися 6 липня поточного року перемогою теперішнього президента Адолфо Руїза Кортінеса. Після виборів Толедано відбув конференцію з Кортінесом 18 грудня, на знак вирівняння непорозумінь між обидвома суперниками. У згаданому листі до Мао Це-Тунґа пишеться, що „в недалекій майбутності Мехіко повстане, щоб докінчити революцію, яка зійшла на манівці і гратиме в Латинській Америці таку саму поступову ролю, яку грає Ваша країна серед країн Далекого Сходу". Совєтський прем'єр Йосип Сталін згаданий у листі як „наш великий лідер". Лист був написаний 2 вересня, а після конференції з Кортінесом Толедано сказав репортерам, що він підтримуватиме нового президента у сповненні його програми, яка, як твердив Толедано, подібна до програми Популярної партії, яку Толедано очолює. — Хоч Толедано назвав лист підробленим, одначе фотознимка в газетах посвідчає, що лист правдивий.

Читайте українські книжки

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 14-ти мільйонового майна організації!

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку Всечесним Отцям: Шиховичу, Білякові, Смулкові і Антохієву за віддану відправу похорону й панахид світлої пам'яти нашої доні та дружини

Марини Гарматій

Дякуємо д-рові п-ні Людкевич, яка увагою та сердечним ставленням полегшила страждання умираючої в лікарні. Також дякуємо друзям і знайомим, що спричинилися до полегшення останніх хвилин нашої доні й дружини, а також тим, хто віддав останню данину Покійній та своїм співчуттям підтримав нас у нашій тяжкій розпуці.

МАТИ та ЧОЛОВІК.

Шукаю видавця

ПОТРІБЕН ВИДАВЕЦЬ ДЛЯ РОМАНУ ПРО КАВКАЗЬКУ УКРАЇНУ

Щоб звернути увагу наших людей на занедбану Кавказьку Україну (Кубань, Ставропільщина, Терщина), я написав історичний роман про переселення Чорноморського війська на Кубань — „Кошовий Харко з усім товариством". Не маючи змоги видати цей роман своїм коштом, я звертаюся до українських меценатів з просьбою допомогти мені в цій справі. Треба півтори тисячі долярів. З пропозиціями звертатися: V .Chaplenko, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ

13 грудня 1952 року в м. Сан Поль (Мінезота, США) після тяжкої хвороби в Бозі спочила

МАРИНА ГАРМАТІЙ (уроджена СОРОЧЕНКО)

залишивши двох малесеньких діточок.

Прибиті горем, подаємо цю сумну звістку Друзям та Знайомим.

МАТИ, ЧОЛОВІК та його Батьки.

В першу річницю смерти бл. п.

Богдана Дідори (Михайла Ґудими)

в каплиці св. Юра в Ню Йорку, неділя 4 січня 1953 р., о год. 11-ій відправиться ПАНАХИДА за спокій душі б. політв'язня польських тюрем і члена СУМА та ООЧСУ.

Управи Л.У.П.В., СУМА, ООЧСУ.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

НЕДІЛЯ, 4 СІЧНЯ 1953 р. у СТУДІЇ АВРАМЕНКА 4 St. Mark's Pl. (E. 8th St.) в Ню Йорку, о год. 7 вечером, —: відбудеться :—

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВИСТУП

відомого письменника ТЕОДОЗІЯ ОСЬМАЧКИ на тему: „НЕ ГРІМ З ЯСНОГО НЕБА, А НЕСПОДІВАНЕ СЛОВО ПРАВДИ".

Проситься всіх Українців про численну участь.

ПОДЯКА!

Отцею дорогою складаю найщирішу подяку всім Приятелям та Знайомим, які, по смерті мойого Найдорожчого Мужа Теофеля—теплими словами співчуття—старалися полегшити моє тяжке горе та виявили стільки пошани та симпатії для Покійного.

Заразом бажаю Всім Веселих Різдвяних Свят та Щасливого Нового Року.

Др. Олена Томоруґ з родиною.